

In memoriam

SZABÓ SÁNDORNÉ NIKHÁZY ERZSÉBET

(1928–2022)

*A mi napink, miket nekiünk engedtek,
Mintegy hetven esztendei idő,
Hogyha több, tehát nyolcvan esztendő.*

Földi pályafutásunk véges, életünk elmúlik, mint az álom és árnyék, Szabó Sándorné Nikházy Erzsébetnek 93 évet ajándékozott a Teremtő. Végtelen szomorúság tölti el szívünket, ha egy kedves barát távozik közülünk, nehéz múlt időben beszélni arról, akit szerettünk. Gazdag életútjának főbb állomásait csak vázlatosan tudom ismertetni.

1928-ban született Hajdúnánáson, de igazi szülőfalujának Hernádszentandrászt tekintette. Itt éltek Nikházy ősei mintegy 200 éve, itt tette meg az első lépéseket, tanulta meg a betűvetés tudományát. *Isten, haza, család* – a ma újra divatosá vált jelige szellemében nevelték abban az időben a gyermekeket, különös tekintettel a vallási, erkölcsi, hazafias nevelésre. Ezt az értékrendet tartotta szem előtt egész életében.

Négyen voltak testvérek, haladó szellemű szülei felismerték, hogy a lányokat is taníttatni kell. Élethivatásul a pedagóguspályát választotta. Tanítói oklevelét 1949-ben vette át Miskolcon. Tudását állandóan fejlesztette, 1955-ben újabb diplomát szerzett az Egri Pedagógiai Főiskolán, matematika-fizika szakon. Tanított Pamlényban, Derenken, Nemesbikken, Mérán, leghosszabb ideig Encsen.

Milyen pedagógus volt Erzsike néni? Egy arab filozófus, Al-Ghazali hagyta ránk a gondolatot: *Keress olyan mestert, akinek szelleme világos, tudása nagy és szíve jó!* Erzsike néni rendelkezett ezekkel a tulajdonságokkal. Igazi pedagógus egyéniség volt. Ugyanazzal a hivatástudattal tanította a tanyasi gyerekeket, mint a jól felszerelt nagy iskola szaktantermi rendszerében tanulókat.

A járási vezetők felfigyeltek kiváló munkájára, 1966-ban kinevezték szakfelügyelőnek. Így már nemcsak a gyerekeket tanította, a tanárok munkáját is segítette. Nem is felügyelő volt, inkább szaknácsadó. Továbbképzéseket, vetélkedőket szervezett, előadásokat tartott. Zánkán az ország legjobb tanárai jöttek össze, 100-120 fő, nagy sikere volt az előadásának. 1989-ben nyugdíjba ment, még pár évet tanított, ha hívták.

Szerteágazó érdeklődése az oktatás-nevelésen kívül a népi hagyományok gyűjtése és ápolása felé vezette. Nagy segítségére volt ebben férje, akivel 1951-ben kötött házasságot. Szabó Sándor Sárospatakon a falukutató mozgalom jeles képviselőjének, Újszászy Kálmánnak a tanítványa volt. Újszászy felhívta a figyelmüket, hogy a paraszti világ gyors átalakuláson megy keresztül, menteni kell,

ami még megmaradt. Az ötvenes-hatvanas években bekapcsolódtak a honismereti mozgalomba. Jó barátjuk volt Kováts Dániel tanár. Gyűjtőmunkájuk eredményes volt, 1977-ben 405 leltározott tárggyal megnyitották az Abaúji Helytörténeti Gyűjteményt. Volt egy terem, ahol történelemórákat, szakköröket tartottunk. 1975-től 1987-ig Sándor bácsival honismereti szakkört vezettünk, Erzsike néni kézimunka szakkört szervezett a gimnáziumban.

Szakfelügyelői látogatása során alkalmat nyílt az abaúji szöttesek, keresztszemesek gyűjtésére. 245 keresztszemes mintát rajzolt le, ezeket 2000-ban könyvben is megjelentette. 1975-től *Abaúji virágok* címmel évente kiállítást szerveztek. 2005-ben Népi Iparművész címet kapott. Zsűrített, szép kézimunkáit számtalanszor kiállították külföldön is.

Alapító tagja volt az 1985-ben megalakult Kazinczy Ferenc Társaságnak és az Abaúji Helytörténeti és Honismereti Egyesületnek. Évtizedekig dolgozott a megyei szakszervezet vezetőségében, általános iskolában hittantotott.

Szabó Sándornét 90 éves születésnapja alkalmából
Encs polgármestere, Szeles András köszöntötte
(Forrás: internet)

Családi élete hasonló érdeklődésű férjével boldog, kiegyensúlyozott volt, két gyermekük született, mindketten a pedagóguspályát választották.

Szabó Sándorné utolsó tablóképe

Erzsébet Arany Katedra díjas, Zsuzsa Népi Iparművész. Négy diplomás unoka és hét dédunoka vette körül ünnepek alkalmával.

Nem gyűjtöttek vagyont, egyetlen szenvedélyük az utazás volt, főleg a Kárpát-medencében; nagy szerelem volt Erdély, ahová többször ellátogattak. Nyugdíjasként is aktív életet élt, az idősek klubjában előadásokat tartott, kiállítást szervezett, rendszeresen írt az *Encsi Hírek*be.

„Az ember addig él, amíg van valamilyen személyes feladat, tennivaló, amit nem tud más véghez vinni, csak ő.” (Márai Sándor) Szabó Sándorné 93 tevékeny évet élt, tavaly fejeztük be Abaúj falvairól írt közös pályázatunkat.

A társadalom megbecsülését kitartó és önzetlen munkájáért számtalan elismerés jelzi, amelyek közül legjobban a hernádszentandrás díszpolgári címnek, az 1983-ban megkapott Kiváló Pedagógus, 2008-ban pedig a Megyénk Kultúrájáért kitüntetésnek örült.

2022. május 21-én Szabó Sándornét búcsúztatta az encsi református templom harangja.

„...halállal én leszek kevesebb, mert egy vagyok az emberiséggel; ezért hát sose kérdezd, kiért szól a harang: érted szól.” (J. Donne)

Halálával szegényebb lett városunk, egyeületünk, és mi, barátok is. Emlékét sokáig fogják őrizni, akik ismerték és szerették. Békés nyugodalmat!

Horváth Csabáné

„Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy.” (Ézsaiás 43.1.)

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy

Szabó Sándorné
szül. **Restei Nikházy Erzsébet**

Hernádszentandrás díszpolgára,
Rubin diplomás és Kiváló Pedagógus,
Népi iparművész

94 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének.
Felejtethetlen halottunktól 2022. május 21-én 14 órakor
veszünk végső búcsút az encsi temetőben.

A gyászoló család